

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Výbor pro kulturu a vzdělávání

PROZATÍMNÍ ZNĚNÍ
2006/2040(INI)

7. 6. 2007

NÁVRH ZPRÁVY

o „i2010: směrem k evropské digitální knihovně“
(2006/2040(INI))

Výbor pro kulturu a vzdělávání

Zpravodajka: Marie-Hélène Descamps

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	8

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o „i2010: digitálních knihovnách“ (2006/2040(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise nazvané „i2010 : digitální knihovny“ (KOM(2005)0465),
  - s ohledem na doporučení Komise 2006/585/ES ze dne 24. srpna 2006 k digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů¹,
  - s ohledem na závěry Rady k digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů²,
  - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti³,
  - s ohledem na zprávu skupiny odborníků na vysoké úrovni o autorských právech, uchovávání digitálních záznamů, osiřelých a již nevydávaných dílech ze dne 18. dubna 2007;
  - s ohledem na sdělení Komise nazvané „vědecké informace v digitálním věku: přístup, šíření a uchovávání“ (KOM(2007)0056),
  - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A6-0000/2007),
- A. vzhledem k tomu, že kultura je faktorem, který umožňuje vzájemné setkávání, výměnu a sdílení názorů, přispívá k přiblížování Evropské unie jejím občanům a usnadňuje vznik skutečné evropské identity,
- B. vzhledem k tomu, že je nutné zajistit co největší propagaci a šíření bohatého a rozmanitého evropského kulturního dědictví,
- C. vzhledem k tomu, že členské státy a kulturní instituce – zejména knihovny – musí v této otázce hrát rozhodující roli, a to jak na regionální, tak na místní úrovni,
- D. vzhledem k tomu, že je nutné zohlednit rychlý rozvoj nových technologií a z toho vyplývající vývoj kulturních zvyklostí,
- E. vzhledem k tomu, že se internet pro řadu občanů – zejména těch mladých – stal jedním z hlavních prostředkovatelů vědomostí a znalostí,

---

¹ Úř. věst. L 236, 31.8.2006, s. 28.

² Úř. věst. C 297, 7.12.2006, s. 1.

³ Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10.

- F. vzhledem k tomu, že je velmi důležité zajistit všem občanům přístup k evropskému kulturnímu dědictví v tomto digitálním prostředí a zajistit, že toto dědictví bude zachováno pro budoucí generace,
- G. vzhledem k tomu, že digitalizace ve velkém měřítku a dostupnost evropského kulturního dědictví on-line jsou hlavními prostředky, jak toho dosáhnout,
- H. vzhledem k tomu, že dalším z hlavních cílů je přístup k evropskému kulturnímu dědictví v mnoha jazycích,
- I. vzhledem k tomu, že je nutné vytvořit soudržné politiky v oblasti digitalizace a uchování digitálních děl, aby nedošlo k nenapravitelné ztrátě kulturního obsahu,
- J. vzhledem k tomu, že vedle vlastních kulturních kvalit bude digitalizace evropského kulturního dědictví představovat přínos i pro další odvětví činnosti, zejména pro vzdělávání, cestovní ruch a sdělovací prostředky,
- K. vzhledem k tomu, že cílem hromadné digitalizace kulturního obsahu není nahradit tradiční kulturní obsah nebo mu konkurovat, ale vytvořit souběžně s ním spolehlivý a kvalitní digitální kulturní obsah,
- L. vzhledem k tomu, že digitální technologie představuje mimo jiné skvělý nástroj pro zdravotně postižené osoby, protože umožňuje přizpůsobit obsah jejich potřebám,
- M. avšak vzhledem k tomu, že v současné době je digitalizována pouze nepatrná část evropského kulturního obsahu a že členské státy postupují velmi odlišným tempem,
- N. vzhledem k tomu, že veřejné finance určené na hromadnou digitalizaci jsou na tak rozsáhlý projekt nedostatečné,
- O. vzhledem k tomu, že iniciativy směřující k digitalizaci jsou stále velmi roztržité a že snahy realizované na úrovni Společenství jsou většinou dosud nedocenené a neposkytují jednoduchý, přímý a mnohojazyčný přístup k souboru děl, z nichž se evropské kulturní bohatství skládá,
- P. vzhledem k tomu, že je nutné vytvořit nástroj „pro celou veřejnost“, který zaručí všeobecný a okamžitý přístup k evropskému kulturnímu dědictví, aniž by bylo třeba se kamkoli přemisťovat, a který urychlí digitalizaci,
- Q. vzhledem k tomu, že je vhodné se v této oblasti opřít o stávající evropské iniciativy, jako je TEL – evropská knihovna –, která již umožňuje přístup ke sbírkám národních evropských knihoven,

Evropská digitální knihovna, obraz Evropy jednotné v rozmanitosti

1. doporučuje postupné vytváření evropské digitální knihovny, jež by představovala jediný a přímý přístupový bod k evropskému kulturnímu dědictví;
2. zdůrazňuje, že přestože konečným cílem je vytvořit nástroj, který by pokrýval všechny kategorie kulturního materiálu, jako je například audiovizuální obsah, musí se evropská

digitální knihovna nejprve zaměřit na možnosti, jež jí nabízí textový materiál, na který se již nevztahují autorská práva;

3. vyzývá proto všechny evropské knihovny, aby evropské digitální knihovně poskytly díla, která už mají v digitální podobě,
4. vyzývá k účasti na tomto projektu i ostatní evropské kulturní instituce, včetně regionálních a místních, aby lépe zastupoval bohatství a rozmanitost evropské kultury;
5. zdůrazňuje také, že cílem evropské digitální knihovny není výlučné šíření obsahu, ale koordinace přístupu k digitalizovaným dílům;
6. podporuje volbu a používání společných standardů na základě současných a vhodných formátů, aby byla zajištěna interoperabilita obsahů, jež je pro dobré fungování evropské digitální knihovny nezbytná;
7. vyzývá členské státy, aby pokračovaly ve svých snahách a pokusily se digitalizaci kulturního obsahu urychlit, aby se tak podařilo dosáhnout dostatečně rozsáhlého obsahu;
8. vyzývá proto členské státy, aby spolu s kulturními institucemi vytvořily na národní nebo regionální úrovni plány digitalizace, aby se tak na evropské úrovni zmapovaly všechny činnosti v této oblasti a umožnila se jejich koordinace;
9. vyzývá k úzké spolupráci mezi členskými státy a kulturními institucemi, jakož i k výměně osvědčených postupů v oblasti digitalizace a zpřístupňování děl a uchovávání digitálních záznamů;
10. zdůrazňuje mimo jiné, že evropská digitální knihovna bude podporovat výzkum v oblasti digitalizace, interoperability a uchovávání digitálních záznamů, a to zejména prostřednictvím středisek excelence zřízených Komisí;
11. připomíná, že jelikož programy Společenství neumožňují financovat digitalizaci jako takovou, je třeba vytvořit nové způsoby financování, a to i prostřednictvím partnerství se soukromým sektorem;

Struktura a obsah evropské digitální knihovny – společný přístupový bod k evropskému kulturnímu dědictví v mnoha jazycích

12. vyzývá k vytvoření společného rozhraní, které by prostřednictvím integrovaného vyhledávače poskytovalo přístup k zaručeně kvalitnímu a spolehlivému obsahu;
13. zdůrazňuje, že je důležité vytvořit mnohojazyčné rozhraní, které by poskytovalo přímý přístup k hledanému obsahu ve všech jazycích Evropské unie;
14. vyzývá také k vytvoření inovativních, moderních funkčních prvků, jež by byly přizpůsobeny všem návštěvníkům;
15. upřesňuje, že by bylo vhodné neomezovat evropské kulturní dědictví na soubor děl pouze ze zemí Evropské unie, ale že by měl být zohledněn také kulturní přínos ostatních evropských zemí;

16. upřesňuje také, že evropské kulturní dědictví se sice z velké části skládá z volných děl, ale není omezeno pouze na tuto kategorii;
17. připomíná proto, že je vhodné rozlišovat mezi volnými díly a díly, na něž se vztahují autorská práva, včetně osiřelých a již nevydávaných děl, a připravit pro každou z těchto kategorií různé modely, jež by byly přizpůsobeny jednotlivým odvětvím činnosti;
18. schvaluje vytvoření výše zmíněné skupiny odborníků na vysoké úrovni a podporuje zejména její návrh na sestavení seznamu osiřelých a již nevydávaných děl a vytvoření mechanismů, jež by usnadnily hledání držitelů práv;
19. konstatuje, že by bylo vhodné, aby po ukončení první fáze mohla evropská digitální knihovna vedle volných děl nabízet pokud možno také dokumenty, na něž se vztahují autorská práva, a to v přísném souladu s vnitrostátními, komunitárními a mezinárodními právními předpisy v oblasti duševního vlastnictví;
20. zdůrazňuje, že každé rozhodnutí v tomto směru bude třeba přijímat ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami, a to zejména s vydavateli a knihkupci;
21. navrhuje, aby měl uživatel možnost nalézt prostřednictvím evropské digitální knihovny obrázkové a textové digitalizované dokumenty všech typů a volně je konzultovat, a to buď celé (díla, na něž se již nevztahují autorská práva,), nebo jejich úryvky (chráněná díla) se souhlasem držitelů práv;
22. navrhuje, aby v posledně jmenovaném případě byla evropská digitální knihovna pouhým zprostředkovatelem informací;
23. v souvislosti s tím uvádí, že by se přístup k celému chráněnému dokumentu mohl uskutečnit prostřednictvím specializovaných webových stránek se souhlasem držitelů práv a za spravedlivou odměnu;

Řízení a sledování

24. vyzývá k ustavení řídicího výboru, který by se opíral zejména o skupinu odborníků na digitalizaci a uchovávání digitálních záznamů z členských států, jakož i o výše zmíněnou skupinu odborníků na vysoké úrovni, stanovil by priority a směr, jímž se má evropská digitální knihovna ubírat, a zároveň zajišťoval koordinaci, sledování a řízení jejich činností;
25. dále zdůrazňuje, že pokud bude evropská digitální knihovna koherentním způsobem začleněna na úrovni vzdělávacích systémů, umožní snadněji přiblížit mladým Evropanům jejich kulturní a literární dědictví a zároveň je bude vzdělávat v používání nových technologií a bojovat proti digitální propasti;
26. vyzývá k propagaci a zviditelnění evropské digitální knihovny a přístupu k ní prostřednictvím rozsáhlé komunikace na všech úrovních a vytvořením loga, které umožní její identifikaci;

o

27. pověřuje předsedu, aby toto usnesení předal Radě a Komisi a vládám a parlamentům členských států.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Myšlenka vytvořit evropskou digitální knihovnu vznikla z iniciativy šesti hlav států a vlád Unie s cílem poskytnout všem občanům přístup k evropskému kulturnímu dědictví a zachovat jej.

Komise tuto myšlenku přijala pozitivně a přispěla k ní prostřednictvím své hlavní iniciativy „i2010: digitální knihovny“. První část této iniciativy, sdělení ze dne 30. září 2005, analyzuje hlavní technické, právní, organizační a finanční výzvy spojené s tímto projektem.

Byla také zahájena veřejná konzultace on-line ohledně digitalizace, přístupu k digitálním záznamům a jejich uchovávání a vytvořena skupina odborníků na vysoké úrovni k řešení některých vznesených problémů.

Ve svém doporučení ze dne 24. srpna 2006 vyzvala Komise členské státy, aby koordinovaly své snahy k dosažení souladu na evropské úrovni. Navrhla vytvoření evropské digitální knihovny, jež by představovala společný přístupový bod k evropskému kulturnímu dědictví v mnoha jazycích.

Dne 13. listopadu 2006 se Rada jednomyslně vyjádřila ve prospěch těchto doporučení.

Nyní je řada na Evropském parlamentu, aby vyslal jasný signál k realizaci tohoto projektu.

Je tedy nutné postupovat po etapách, zaměřit se nejprve na možnosti, jež nabízí textový materiál, na který se již nevztahují autorská práva, a současně pracovat na koncepčním a technickém uspořádání všech kategorií kulturního materiálu.